

Nota de premsa

Des del 2010, any en què es va posar en marxa aquest programa, l'Obra Social "la Caixa" ha destinat 11,5 milions d'euros a 157 projectes

RecerCaixa lliura 1,6 milions d'euros a 18 noves investigacions d'excel·lència que aposten pel progrés social

- **L'Obra Social "la Caixa" i l'Associació Catalana d'Universitats Públiques lliuren avui els 18 nous ajuts de la convocatòria del 2016 del programa RecerCaixa per dur a terme projectes d'excel·lència en l'àmbit de les ciències socials i de la salut, als quals es destinarà un total d'1,6 milions d'euros.**
- **Les conseqüències de la violència masclista en les dones embarassades, els beneficis de la immigració en pobles petits o la gestió col·laborativa de la medicació són alguns dels temes rellevants que intentaran resoldre els investigadors seleccionats en aquesta convocatòria.**
- **La iniciativa es va posar en marxa l'any 2010 per impulsar els millors projectes de grups i investigadors que treballen a Catalunya, procedents tant d'universitats públiques i privades com de centres de recerca, i, en especial, per donar una empenta a la recerca en ciències socials, àmbit en el qual s'ha consolidat com a programa de referència.**
- **A la convocatòria d'enguany, que correspon a la setena edició, s'hi han presentat un total de 205 projectes de 47 centres, el 27 % dels quals són recerques en l'àmbit de les humanitats i la cultura; el 23 %, de les polítiques públiques; el 17 %, de l'educació, i el 33 %, de la inclusió social.**
- **El programa RecerCaixa de l'Obra Social "la Caixa" vol impulsar la posició capdavantera de Catalunya en el camp de la recerca d'excel·lència. Parteix de la idea que la investigació és un element estratègic per fomentar el progrés econòmic, transformar la realitat i aportar millores que contribueixin a incrementar el benestar social.**

Barcelona, 23 de febrer de 2017. Jordi Portabella, director de l'Àrea de Recerca i Coneixement de la Fundació Bancària "la Caixa", i Jaume Casals, president de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), acompanyats del Sr. Arcadi Navarro, secretari d'Universitats i Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, han lliurat avui a CosmoCaixa els 18 nous ajuts atorgats als projectes seleccionats a la setena convocatòria del programa **RecerCaixa**, que té com a objectiu impulsar i fomentar la recerca d'excel·lència a Catalunya, incrementar el progrés social i econòmic, i millorar el benestar de les persones.

La dotació total que han rebut els nous projectes ha estat d'1,6 milions d'euros. Amb aquesta nova edició, i sumant-hi totes les convocatòries anteriors, des del 2010 fins al 2016, el programa **RecerCaixa ha impulsat 157 projectes** de 32 universitats i centres de recerca de tot Catalunya, als quals s'han destinat, en conjunt, **11,5 milions d'euros**.

A aquesta setena convocatòria del programa, s'hi han presentat un total de 205 projectes de 47 institucions diferents, dels quals el 27 % són recerques de l'àmbit de les humanitats i la cultura; el 23 %, de les polítiques públiques; el 17 %, de l'educació, i el 33 % restant, de la inclusió social. Els 18 projectes seleccionats estan liderats per investigadors de 10 centres de recerca i universitats de Catalunya. D'aquests, n'hi ha 6 que pertanyen a l'àmbit de les polítiques públiques, 3 al de les humanitats i la cultura, 6 al de la inclusió social i 3 al de l'educació.

Coincidint amb l'acte de lliurament dels ajuts, tres investigadors del programa RecerCaixa —dos dels quals seleccionats en convocatòries anteriors i un altre el 2016— han presentat avui a CosmoCaixa les seves recerques, els resultats obtinguts i els beneficis que se'n deriven per a la societat.

Dr. Josep Maria Serra, professor del Departament de Psiquiatria i Psicobiologia Clínica de la Universitat de Barcelona, investigador principal del projecte *Plasticitat cerebral associada a la intervenció reeducadora intensiva en infants amb dificultats en matemàtiques. Evidència per ressonància magnètica cerebral* (2014); **Sergi Blancafort**, investigador de la Fundació Salut i Envel·liment (UAB), que lidera el projecte *Promovent l'autocura, l'alfabetització per a la salut i el capital social en persones grans de zones urbanes socioeconòmicament desfavorides: un assaig clínic per reduir les desigualtats (AEQUALIS)* (2014), i **Josefina Goberna**, professora del Departament d'Infermeria de Salut Pública, Salut Mental i Maternoinfantil de la Universitat de Barcelona i investigadora principal del projecte *Prevenició i detecció de les violències de gènere durant l'embaràs: de la violència masclista a la violència obstètrica* (2016).

Plasticitat cerebral associada a la intervenció reeducadora intensiva en infants amb dificultats en matemàtiques. Evidència per ressonància magnètica cerebral (2014)

El projecte, liderat pel Dr. Josep Maria Serra, té com a objectiu principal reeducar les dificultats matemàtiques en infants que presenten discalculia, altrament dita la *dislèxia dels nombres*. La innovació més important que introdueix consisteix en la utilització d'un mètode digital (mètode Nummerus), per tal de provocar canvis cerebrals en les regions que sustenten el processament numèric i el càlcul, amb l'objectiu que els canvis en el rendiment matemàtic quedin reflectits en mecanismes de plasticitat cerebral —la capacitat del sistema nerviós per canviar la seva estructura i el seu funcionament al llarg de la seva vida— que modifiquin el cervell dels **infants amb discalculia**. L'estudi és pioner, ja que fins ara només hi ha dos estudis científics que demostrin que es pot induir plasticitat cerebral en les àrees cerebrals relacionades amb el processament numèric i el càlcul.

La recerca, que s'havia iniciat amb 20 infants amb dificultats matemàtiques, ha finalitzat amb 15 infants, que s'han avaluat per quantificar els canvis neuropsicològics originats per l'aplicació de la reeducació, observant una millora en diverses variables relatives a les competències matemàtiques. En aquest sentit, el desenvolupament de la investigació ha detectat que els infants amb dificultats numèriques tenen una disfunció en la xarxa numèrica, que fins ara no havia estat reportada en estudis previs, fets tots amb tasques numèriques.

En els últims dos anys, l'equip de recerca ha acomplert un dels seus objectius basat en el desenvolupament d'un protocol estandarditzat reduït, que permetrà la detecció precoç dels alumnes que presenten dificultats en les matemàtiques. En els propers mesos s'enllestirà la quantificació i l'anàlisi dels canvis estructurals cerebrals, que aportaran resultats contundents envers l'estudi i el mètode aplicat.

Promovent l'autocura, l'alfabetització per a la salut i el capital social en persones grans de zones urbanes socioeconòmicament desfavorides: un assaig clínic per reduir les desigualtats (AEQUALIS) (2014)

El projecte, liderat per Sergi Blancafort, vol reduir les desigualtats en salut a través d'una intervenció (taller «Sentir-nos bé») que promou el suport i la participació social, l'autocura i l'alfabetització en salut. Es duu a terme a 16 centres d'atenció primària (CAP) de 6 poblacions de Catalunya (CAP Besòs, CAP Blanes, CAP Sant Pere de Reus, entre d'altres) i està dirigida a persones grans que tenen una percepció dolenta sobre el seu estat de salut i que viuen en zones urbanes desfavorides.

El taller «Sentir-nos bé» consta de 12 sessions grupals: 9 es fan al mateix CAP i 3 són sortides pel barri. L'equip de recerca ha desenvolupat una guia comuna per tal d'implementar activitats que promouen el coneixement i el suport mutu entre persones grans; el coneixement i la participació en actius de salut del barri; reflexions sobre la solitud i l'autonomia; l'establiment de plans d'acció en salut; la promoció d'hàbits saludables com l'activitat física i la tria d'aliments saludables, i la comunicació amb els professionals de la salut. La intervenció ja ha acabat a 14 dels 16 CAP. El darrer taller finalitzarà aquest mes d'abril.

L'avaluació de l'assaig clínic inclou una avaluació basal, una postintervenció i un seguiment als 12 mesos. Es tracta d'una intervenció complexa de promoció de la salut i, com a tal, s'avalua el procés per entendre com la implementació, el context i els mecanismes d'impacte expliquen els resultats de la intervenció. S'han dut a terme grups de discussió i entrevistes semiestructurades per avaluar també l'impacte percebut per les persones grans participants i pels professionals implicats.

S'han identificat impactes relacionats amb la socialització i el suport entre iguals, la participació social en activitats comunitàries, la millora de l'estat d'ànim i en estils de vida saludable, i la comunicació amb els professionals sanitaris.

Pel que fa a les millores i aportacions de l'estudi, s'han obtingut els resultats provisionals que es detallen a continuació a partir de l'anàlisi preliminar de les entrevistes amb els participants i professionals sanitaris i dels resultats de l'estudi pilot, actualment en fase de revisió externa per a la seva publicació en una revista de l'àmbit de la salut comunitària.

Els participants actius van comentar que havien creat un potent sentiment de pertinença al grup que els va motivar a continuar, com també millores en l'estat d'ànim i benestar general. A més, van percebre canvis positius en la seva vida quotidiana, com ara inici d'amistats i de noves activitats saludables. Per exemple, algunes persones han començat a participar conjuntament en activitats del barri i/o a fer passejades saludables, de manera que el suport social ha propiciat canvis en l'activitat física. Els professionals han constatat canvis en la manera de veure i atendre els seus pacients, que va ser més holística i comprensiva de les condicions psicosocials que viuen i els impactes en la salut.

Prevenció i detecció de les violències de gènere durant l'embaràs: de la violència masclista a la violència obstètrica (2016)

El projecte, liderat per **Josefina Goberna**, té dos objectius: la sensibilització dels professionals sanitaris en la identificació i l'abordatge dels casos de violència masclista que es produeixen durant l'embaràs, i també aprofundir en la identificació de comportaments patriarcals i de violència simbòlica en l'atenció al part.

A Espanya, la proporció de dones que reconeix haver patit violència masclista ha passat d'un 5,1 % el 1999 a un 12,5 % el 2015. Les greus conseqüències per a la salut de la dona s'amplien quan es produeix durant l'embaràs, ja que poden afectar també el fetus. S'estima que entre un 7,7 i un 21 % d'embarassades la pateixen, però sovint no es detecta. Tanmateix, l'entorn sanitari també pot ser generador de violència vers les dones. Això ens porta a un concepte menys conegut: la violència obstètrica. Amb aquest projecte es pretén millorar la detecció i l'abordatge de la violència masclista durant l'embaràs conjuntament amb els professionals de salut, mitjançant un procediment d'investigació-acció, amb una voluntat de dissenyar i validar un programa formatiu que abordi la detecció i la correcta actuació davant els casos de violència envers les dones, així com la prevenció i la identificació dels comportaments patriarcals a l'entorn sanitari, per tal de facilitar una millora en l'atenció sanitària.

Línies de recerca dels projectes seleccionats a la setena convocatòria

Tots els projectes seleccionats aborden problemes socials des d'una perspectiva innovadora i participativa. Una part destacada de les recerques se centren en el disseny de polítiques públiques en l'àmbit de la salut des de la inclusió social, l'apoderament dels pacients i la millora de la qualitat assistencial, com per exemple l'acció i l'atenció col·lectiva en temes de salut mental o les oportunitats de la Salut 2.0 (TIC).

Altres recerques aposten per l'apoderament dels centres docents i del professorat, i plantegen el disseny de nous entorns d'aprenentatge d'acord amb les noves metodologies educatives, i la innovació docent per ajudar adolescents de contextos socialment desfavorits a augmentar les seves habilitats socials i acadèmiques.

En l'àmbit de la inclusió social, es presenten projectes que investiguen la situació de les persones en risc de contraure matrimonis forçats a Catalunya, la sostenibilitat dels micropobles o l'impacte de la violència de gènere, tant de manera integral com en el cas concret de l'embaràs, aprofundint en el concepte de *violència obstètrica*.

***A l'annex que s'adjunta a la nota de premsa, es detallen els títols dels 18 projectes seleccionats, els investigadors i centres de recerca que els lideren, així com un breu resum dels seus objectius.**

Impacte de la producció científica a Catalunya

El programa RecerCaixa vol contribuir a impulsar la posició capdavantera de Catalunya en el camp de la recerca d'excel·lència, evitar que els investigadors hagin de marxar fora del país per trobar feina i atreure nous talents. Segons *l'Informe d'indicadors de recerca i innovació de les universitats públiques catalanes 2016*, les universitats públiques catalanes, amb un impacte superior a la mitjana mundial, ocupen les primeres posicions en el conjunt d'universitats de l'Estat pel que fa a la qualitat de la producció científica. Aquestes dades demostren l'alt nivell d'eficiència i excel·lència del sistema de recerca català. L'any 2015, Catalunya va obtenir 23 concessions de l'European Research Council, repartides en 4 Starting Grants, 6 Advanced Grants i 13 Proof of Concept, un 21 % més que l'any 2014.

Més informació

Departament de Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

Irene Roch: 934 046 027 / 669 457 094 / iroch@fundaciolacaixa.es
<http://www.lacaixa.es/obrasocial>

Sala de Premsa Multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial>

Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

Rosario Martínez: 933 160 912 / 660 174 329
comunicacio@recercaixa.cat

ANNEX

PROJECTES SELECCIONATS A LA CONVOCATÒRIA RECERCAIXA DEL 2016

Humanitats i cultura

Humanitats digitals: tecnologies digitals destinades a facilitar l'accés universal al coneixement humanístic i cultural

XARXES: Tecnologia i innovació ciutadana en la construcció de xarxes socials històriques per a la comprensió del llegat demogràfic. Alicia Fornés Bisquerra, Centre de Visió per Computador, i Joana Maria Pujadas-Mora, Centre d'Estudis Demogràfics

El projecte XARXES vol desenvolupar tècniques informàtiques basades en la visió per computador, per construir xarxes socials del passat a partir de la vinculació nominal dels habitants registrats en padrons de localitats limítrofes dels segles XIX i XX. S'experimentarà amb els padrons de Sant Feliu de Llobregat i de Molins de Rei. L'extracció d'informació dels padrons es farà mitjançant jocs informàtics creats especialment per a la participació ciutadana, que alhora recolliran l'experiència dels arxivers com a curadors de documentació històrica. La informació obtinguda s'oferirà en accés obert a Internet de manera gràfica i pedagògica. Aquest projecte contribuirà a l'avenç de les humanitats digitals fomentant la preservació del patrimoni documental català, la transferència del coneixement des de l'acadèmia fins als ciutadans i la valoració del ciutadà com a generador de coneixement.

SCRIBA. Anar a cal notari a la Catalunya medieval. Daniel Piñol Alabart, Universitat de Barcelona

L'objectiu del projecte SCRIBA és apropar la institució notarial medieval catalana i la documentació que genera tant a la comunitat científica internacional com a la societat. Aquest objectiu es materialitzarà en la creació d'eines digitals (base de dades, espai virtual, espai amb jocs didàctics i exposició virtual) acollides en la plataforma digital SCRIBA, que permetran la reconstrucció històrica. La transferència dels resultats farà apropar aquesta realitat històrica, sobretot, a la població més jove. Aquesta recerca és fonamental per mostrar a la societat la importància dels grups socials que són la base de la nostra cultura i que, gràcies a l'anàlisi de la documentació notarial, podem conèixer amb profunditat.

El llegat mediàtic del patrimoni industrial: aplicació de tècniques de mineria de dades sobre fons documentals històrics per reconstruir la història del patrimoni industrial català. Jordi Martí Henneberg, Universitat de Lleida

L'objectiu d'aquest projecte és identificar i donar a conèixer el conjunt de notícies i material gràfic relatiu al patrimoni industrial a Catalunya des del 1880 fins avui. Les notícies relatives als elements patrimonials es classificaran i es posaran a disposició del públic mitjançant una plataforma amb suport cartogràfic, disponible a Internet, i que integrarà bases de dades de diferents hemeroteques i biblioteques digitals. Els usuaris podran estudiar la relació dels elements patrimonials amb la geografia, el creixement de la població i les xarxes de transport, entre d'altres. El projecte promourà activitats col·laboratives entre instituts de batxillerat, museus i centres culturals. S'espera així oferir una metodologia innovadora en termes científics i divulgatius, que pugui ser aplicable a altres països i temàtiques.

Educació

Formació professional, mercat de treball i competències professionals

Competències lingüístiques en l'era digital: la millora de la productivitat i l'ocupabilitat laboral. Antoni Vidal Suñé, Universitat Rovira i Virgili

En l'economia digital les competències lingüístiques esdevenen un element clau de productivitat i ocupabilitat. Tot i això, el coneixement científic sobre com diferents ocupacions i empreses fan servir les seves competències lingüístiques en l'exercici laboral i productiu és una realitat molt desconeguda. En aquest context, l'objectiu principal del projecte és el disseny d'una escala lingüística del treball (ELT) que permetrà, d'una banda, analitzar i proposar millores en la productivitat segons components lingüístics del procés productiu, i de l'altra, actuar sobre l'ocupabilitat dels treballadors millorant els processos formatius dels diferents perfils ocupacionals. L'assignació de valors a l'ELT tindrà una elevada aplicabilitat per als científics socials, centres de formació, agències d'acreditació de competències laborals, empreses, entitats i agents socials. La ciutadania també es beneficiarà del projecte mitjançant l'impacte de les seves aplicacions orientades a l'ocupabilitat i de les accions de divulgació previstes en el projecte.

Apoderament dels centres docents i del professorat

SMART CLASSROOM. Codisseny d'entorns d'aprenentatge innovadors: recercant nous models d'aula. Guillermo Bautista, Universitat Oberta de Catalunya

Els plantejaments educatius i els processos d'ensenyament han experimentat grans avenços en els darrers anys. En aquest context, els alumnes, els docents i la comunitat educativa en general requereixen nous models d'aula per poder-hi desenvolupar aquestes perspectives pedagògiques innovadores. Aquest projecte de recerca establirà principis i criteris en els dissenys d'espais escolars, i dissenyarà i implementarà en format de prototipus espais d'aprenentatge en les etapes educatives d'educació primària i educació secundària. La recerca desenvolupada servirà, entre d'altres coses, per determinar els paràmetres bàsics i específics amb relació als recursos i els espais per al disseny d'entorns flexibles, el seu impacte pedagògic, la innovació didàctica, la satisfacció i l'èxit escolar, i la minimització de les barreres a l'aprenentatge.

Els docents com a agents transformadors de les pràctiques educatives gràcies a la seva participació col·laborativa en un projecte interdisciplinari d'innovació docent a les aules d'anglès de dos instituts de secundària del Vallès Occidental. Dolors Masats Viladoms, Universitat Autònoma de Barcelona

Aquest projecte s'inspira en els principis de la recerca que es duu a terme entre col·lectius dels camps de l'ensenyament i de la investigació. Els grups participants treballaran per promoure i documentar canvis en les pràctiques d'aula que ajudin els adolescents de l'ESO, de centres educatius ubicats en contextos socialment desafavorits, a millorar les competències comunicatives en llengua anglesa i a augmentar així les habilitats socials i acadèmiques. El projecte vol demostrar que la innovació educativa és possible a través d'iniciatives d'apoderament d'equips docents i d'estudiants. També es vol construir un model de formació del professorat que afavoreixi el desenvolupament de les competències professionals a través de la pràctica reflexiva i col·laborativa.

Polítiques públiques

L'articulació de la vida a les ciutats: impacte de l'espai urbà en la vida de les persones

Ciutat, qualitat de vida i mobilitat activa a la tercera edat. Una anàlisi multimetodològica a través dels Tracking Living Labs. Carme Miralles Guasch, Universitat Autònoma de Barcelona

L'objectiu del projecte és identificar de quina manera l'entorn urbà afecta la qualitat de vida i la salut física i emocional de les persones grans. En especial, s'avaluarà com la presència d'entorns caminables i la promoció del transport actiu tenen un paper central en l'activitat física i relacional d'aquest grup de població. Aquesta identificació permetrà definir línies d'actuació públiques sobre els espais urbans. Una de les innovacions del projecte és la seva vocació multidisciplinària, basada en

l'enfocament dels mètodes mixtos (*mixed-methods*), que combinen fonts d'informació de l'espai públic i la mobilitat, amb la informació extreta de la geolocalització i actigrafia, sota el disseny dels Tracking Living Labs. La importància de la recerca s'articula en un doble pla. En primer lloc, en l'increment del coneixement d'un segment de població creixent a les nostres ciutats i, en segon lloc, en l'aportació d'informació sobre els espais urbans quotidians, amb l'objectiu d'ajudar a millorar la qualitat de vida d'aquesta població.

El menjar i l'espai públic urbà. Barcelona, com a cas d'estudi. Xavier Monteys Roig, Universitat Politècnica de Catalunya

Actualment la major part de la població menja fora de casa, i això ha provocat una sèrie de canvis en les relacions entre l'espai públic i l'espai domèstic. Aquest projecte vol obrir un nou angle per observar aquest fenomen polièdric i complex i posar les bases d'una millor comprensió de la seva influència, incorporant-lo com un element del debat sobre la ciutat. Això ajudarà a millorar l'espai públic i a clarificar-ne l'ús que se'n fa. La innovació i la importància d'aquesta recerca és ocupar-se del menjar amb relació a la ciutat en un sentit ampli, i sincronitzar els temps de la ciutat amb els del menjar. L'espai públic no s'estudia habitualment des d'aquesta òptica i el projecte contribuirà a entendre el menjar com un element determinant del disseny de la ciutat.

Models col·laboratius de gestió de l'espai públic per a la promoció de l'activitat fisicoesportiva. Sacra Morejon Torné, Universitat Ramon Llull

Durant la darrera dècada estem veient com l'espai públic s'està convertint en la més gran instal·lació de pràctica fisicoesportiva de les ciutats. Aquest increment de l'activitat en l'espai urbà està generant unes noves relacions socials i econòmiques, no exemptes de conflictes. Aquesta recerca es planteja analitzar les possibilitats dels models col·laboratius per a una millor administració dels espais públics i gestió de les activitats físiques que s'hi practiquen. El projecte s'obrirà a valoracions i propostes de responsables d'administracions públiques, agents econòmics, organitzacions sense ànim de lucre i representants socials i veïnals, amb la voluntat de generar un coneixement obert i compartit. D'aquesta manera, es vol millorar la convivència en l'espai públic, amb un aprofitament de l'activitat fisicoesportiva que acull, potenciant el capital social i els hàbits de vida saludables que genera, i reduint-ne les externalitats negatives. En definitiva, s'espera millorar la qualitat de vida dels ciutadans.

Cultura democràtica, participació ciutadana i corrupció

Límits a la corrupció política: mitjans de comunicació, sistema de partits polítics, societat civil i ciutadans. Pilar Sorribas-Navarro, Universitat de Barcelona

La corrupció és percebuda actualment com un dels principals problemes que afecten la societat espanyola. La investigació en les ciències socials ha demostrat consistentment que la corrupció té una sèrie de conseqüències negatives sobre els indicadors clau, com el creixement econòmic, la confiança social, la desigualtat socioeconòmica, etc. No obstant això, és difícil d'erradicar. Després de diversos anys d'investigació, i de diferents reformes institucionals encaminades a controlar la corrupció, hem après que aquesta lluita requereix la interacció d'una àmplia gamma d'institucions. El projecte LIMCOR pren aquesta perspectiva per examinar el paper que un conjunt divers d'institucions sociopolítiques (els votants, la societat civil, els mitjans de comunicació i els sistemes de partits) tenen en relació amb la corrupció política. El projecte s'estructura al voltant de diversos objectius: sol·licitar informació sobre les característiques dels escàndols de corrupció que augmenten o moderen la (in)tolerància dels ciutadans; explorar si el capital social té un paper dissuasiu sobre la corrupció; abordar la qüestió de com els mitjans informen sobre aquest tema; estudiar com els partits canvien els seus patrons de selecció de candidats després de l'erupció d'escàndols polítics, i analitzar les conseqüències de la corrupció en l'ús del sòl en la distribució territorial del suport electoral a determinats partits. Els resultats obtinguts poden potencialment tenir un impacte en el debat social i polític sobre la manera de combatre la corrupció.

Polítiques energètiques contra el canvi climàtic

El repte del canvi climàtic: polítiques per a la transició energètica. José García-Quevedo, Universitat de Barcelona

El canvi climàtic és un dels principals reptes als quals s'enfronten les generacions actuals per aconseguir un desenvolupament sostenible. Una de les principals vies per combatre'l, per reduir les emissions i, al mateix temps, per millorar la competitivitat de les empreses és l'eficiència energètica. Aquest projecte de recerca vol, en primer lloc, millorar el nostre coneixement sobre les barreres que han de superar les empreses industrials per portar a terme inversions i introduir innovacions que millorin la seva eficiència energètica; i en segon lloc, avaluar els resultats de les polítiques que s'apliquen a Catalunya i a Espanya per millorar l'eficiència energètica en el sector industrial. L'objectiu final és disposar de l'evidència que permeti implementar accions efectives per disminuir l'impacte mediambiental de l'ús de l'energia.

Comprensió de la perspectiva social sobre el preu del carboni. Jeroen Van Den Bergh, Universitat Autònoma de Barcelona

El projecte té com a objectiu millorar la nostra comprensió del que explica les preferències del públic per als preus de carboni (PC). Molts experts consideren que els PC són crucials per aturar el canvi climàtic, mentre que d'altres opinen tot el contrari. En aquest context, el projecte es planteja una sèrie de preguntes: De quina manera el suport als PC es relaciona amb factors com ara el coneixement sobre el seu funcionament?; Com s'associa amb el disseny dels PC, en termes d'impostos de carboni *versus* permisos negociables (*cap-and-trade*), o amb l'ús dels ingressos dels PC per reduir els impostos sobre el treball, o sobre les llars pobres, o per subvencionar les energies renovables? Amb aquest punt de partida, s'estudiarà una varietat de grups d'interès i es formularan recomanacions de política per al disseny i la informació pública sobre els PC en l'àmbit global i regional. També s'integraran les experiències en les regions on s'han dut a terme experiments amb els PC, que podran proporcionar lliçons específiques per a Catalunya.

Inclusió social

Població immigrada, refugiats i gestió de la interculturalitat

Aproximació holística i interdisciplinària als matrimonis forçats a Catalunya: diagnosi i propostes d'intervenció comunitària per a una ciutadania inclusiva. Sònia Parella Rubio, Universitat Autònoma de Barcelona; David Moya Malapeira, Universitat de Barcelona

Els matrimonis forçats (MF) estan esdevenint una realitat de rellevància limitada però creixent al nostre territori. L'objectiu general del projecte és identificar els principals factors de vulnerabilitat de les persones en risc de contraure matrimonis forçats, per tal de dissenyar estratègies preventives. A partir d'aquesta diagnosi, s'establiran quins són els perfils que es troben en una posició de més desavantatge i es proposaran protocols d'intervenció de caràcter preventiu i integrador. La metodologia combina l'anàlisi de fonts primàries i secundàries, amb un disseny qualitatiu, que engloba grups focals i entrevistes en profunditat amb persones de tres grups nacionals específics de l'Àsia del Sud residents a Catalunya. El caràcter innovador del projecte rau en la seva capacitat transformadora i en el seu impacte, que es concreten a partir de l'elaboració d'un protocol d'intervenció, i la seva aplicació i avaluació en una prova pilot.

HAMLETS. Immigració i desenvolupament sostenible als micropobles. Ricard Morén Alegret, Universitat Autònoma de Barcelona

L'objectiu del projecte és investigar la geografia humana, la sostenibilitat i el debat sobre el «ser o no ser» dels micropobles (municipis amb menys de 500 habitants), que signifiquen més d'un terç del territori de Catalunya i on resideix menys d'un 2 % de la seva població. A més, també vol informar científicament els actors polítics i debatre amb ells. La hipòtesi és que la immigració té potencial per contribuir en l'àmbit social, econòmic, mediambiental i cultural al desenvolupament sostenible dels micropobles. Els principals objectius són: 1) conèixer millor l'arribada i l'assentament d'immigrants a micropobles; 2) fer recerca acció amb immigrants implementant iniciatives de desenvolupament sostenible a micropobles; 3) recollir dades i dissenyar, amb l'Associació de Micropobles de Catalunya, un web amb un innovador sistema d'informació geogràfica d'accés obert que ajudi aquests municipis en l'arribada i l'acollida de nous habitants.

Violència de gènere

Prevenició i detecció de les violències de gènere durant l'embaràs: de la violència masclista a la violència obstètrica. Josefina Goberna Tricas, Universitat de Barcelona

A Espanya la proporció de dones que reconeixen haver patit violència masclista ha passat d'un 5,1 % el 1999 a un 12,5 % el 2015. Les greus conseqüències per a la salut de la dona s'amplien quan es produeix durant l'embaràs, ja que també pot afectar el fetus. S'estima que entre un 7,7 i un 21 % d'embarassades la pateixen, però sovint no es detecta. Aquest projecte vol millorar la detecció i l'abordatge de la violència masclista durant l'embaràs, conjuntament amb els professionals de salut (fonamentalment llevadores de diversos ASSIR), mitjançant un procediment de recerca acció. També es tindrà en compte la violència obstètrica —la que es produeix en l'entorn sanitari—, un concepte menys conegut en què cal aprofundir.

Estudi integral de la violència de gènere: factors individuals i relacionals que incrementen el risc de perpetrar i sofrir la violència masclista. Jorge Rodríguez Menés, Universitat Pompeu Fabra

Aquest estudi busca estimar els riscos de perpetrar i sofrir la violència de gènere des d'una perspectiva integral, que considera les característiques tant dels agressors com de les víctimes i les seves relacions de dependència i conflicte. A més d'aplicar una perspectiva integral poc freqüent als estudis de violència masclista, el projecte aporta novetats com ara l'ús d'experiments naturals per estimar l'eficàcia preventiva de les penes imposades als agressors, la generació de tipologies de víctimes per raó de la probabilitat de sofrir victimitzacions múltiples, el desenvolupament d'una

aplicació de telefonia mòbil per avisar de casos sospitosos de violència masclista, o l'estudi comparat dels aspectes de les relacions de parella que millor prediuen la violència de gènere. L'estudi també espera proveir els professionals que més probabilitats tenen de trobar-se amb casos de violència masclista en l'exercici de la seva professió (policies, jutges, personal sanitari) d'instruments eficaços per a la seva detecció i el seu tractament.

Participació ciutadana en les polítiques sanitàries

La gestió col·laborativa de la medicació: un projecte de recerca i acció participativa en salut mental. Àngel Martínez Hernáez, Universitat Rovira i Virgili; Assumpció Pié Balaguer, Universitat Oberta de Catalunya

Els importants efectes secundaris que presenten alguns medicaments, com els antipsicòtics, generen sovint rebuig entre els usuaris i dificulten la creació d'una adequada aliança terapèutica. Les iniciatives de gestió col·laborativa de la medicació (GCM o GAM), iniciades i reconegudes com a bones pràctiques al Canadà, permeten augmentar els nivells de participació i corresponsabilització dels usuaris en els seus tractaments, així com recuperar els seus drets en la presa de decisions. L'objectiu central d'aquest projecte és adaptar l'experiència de la GCM a Catalunya, a partir d'una intensa recerca qualitativa i la formulació d'una guia específica que serà dissenyada per un equip interdisciplinari, i amb la participació activa dels usuaris, cuidadors i professionals de la salut mental. El propòsit és dotar les polítiques de salut mental a Catalunya d'una nova eina i una bona pràctica per a l'atenció de qualitat, la participació ciutadana i el reconeixement dels drets dels usuaris.

mSalut: reptes i oportunitats per als sistemes de salut. Francisco Lupiáñez Villanueva, Universitat Oberta de Catalunya

Aquest projecte vol analitzar el potencial de les aplicacions mòbils en salut (mSalut) per augmentar el compliment dels tractaments mèdics i millorar l'estat de salut dels pacients. S'investigarà l'accés, l'adopció, l'ús, l'impacte i la sostenibilitat de la mSalut en el sistema de salut espanyol, tenint en compte els punts de vista dels usuaris d'Internet, els pacients, els professionals de la salut, les organitzacions sanitàries i els desenvolupadors d'aplicacions. Una de les tasques principals serà la realització d'un assaig multicèntric aleatoritzat i controlat amb 300 pacients amb diagnòstic de TCA (trastorn de conducta alimentària). Col·laboraran en aquesta investigació tots els actors del sistema, incloent-hi l'mHealth Mobile World Congress, el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona i l'Associació Catalana d'Entitats de Salut.
